

Nyhet från greppa.nu

Berberisbuskens återkomst gynnar svartrostsvamp

Foto: Anna Berlin

Berberisbuske med skålröst av svartrostsvampen på bladen.

I svensk historisk tid och i modern tid i andra länder har svartrostsvampen orsakat stora skördeskador på spannmål. I en ny doktorsavhandling från SLU visas att värdbusken Berberis ökar sedan lagen om att utrota den avskaffades 1994. Frågan är om det kan ha ökat risken för svampangrepp.

Berberisbusken är kanske inte så känd bland allmänheten men mer känd i lantbrukskretsar. Och kanske mer tidigare än nu. Att berberis är värdväxt för två av de fem sporstadierna för svartrostsvampen har varit känt länge. När svampen uppträder på busken kallas det också skålröst. Skålrösten sprids senare till svampens andra värd som är gräs, inklusive spannmål. Redan på 1600-talet stiftades lag i Frankrike om att utrota Berberisbusken. Den är för övrigt inte naturlig i Europa utan fördes hit som medicinalväxt från Asien. I Sverige tillkom berberislag 1918. Lagen har ändrats under årens lopp och togs bort 1994.

KÄLLA:

Berlin, Anna. 2012.

Populationsbiologi hos *Puccinia graminis* – Konsekvenser för epidemiologi och kontroll av svartrost.

Doktorsavhandling, SLU.

[LÄS MER >>](#)

PÅ SAMMA TEMA:

[2012-08-21 >>](#)

Ändrat klimat ger ökade växtskyddsproblem

[2010-04-29 >>](#)

Ogräsdatan nu i mobilen (även om Växtskyddsinfo)

FORTS. NÄSTA SIDA >>

greppa näringen

Högriskpatogen

Sedan berberislagen togs bort har Berberisbusken ökat i utbredning i hela södra Sverige. De senaste 10 åren har växtodlare upplevt ökade problem av svartrost i havre och frågan är om det hänger samman med mer berberisbuskar. Även om svartrostsvampen inte orsakar stora skador i dagsläget räknas den som en högriskpatogen. Anledningen till det är att den kan försöka sig både sexuellt och klonalt, populationen är stor, sporerne kan spridas långt och de kan förändras snabbt.

Hur bekämpa svartrost?

I ett kort perspektiv går det att bekämpa svartrost i en infekterad gröda med svampmedel. Det gäller att upptäcka i tid och här framhåller forskaren Anna Berlin prognos- och varningsverksamheten hos Växtskyddscentralerna som viktig.

I ett lite längre perspektiv är det också verksamt att ta bort Berberisbusken. Det är en av avhandlingens slutsatser att färre buskar skulle ge mindre svartrost.

Ett tredje sätt att bekämpa är att ha resistent sorter av stråsäd. Det är dock lättare sagt än gjort då svartrostsvampen är mycket anpassningsbar. I havre finns inte så många kända effektiva resistensgener. I vete har sedan många år en resistensgen mot svartrost använts. I Afrika har dock en ny och mycket aggressiv ras av svartrost angripit vete och den har sedan dess spridit sig till Iran där Berberis odlas. Anna Berlin ställer frågan om vad som skulle hända om den kom till Sverige.

Markus Hoffmann

Foto: Peder Waern/Jordbruksverket

Svartrost på havre - viktigt att kolla.

Foto: Anna Berlin

Berberisbusken är ganska vanlig i glesa skogar i södra Sverige.

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Redaktör:
Monica Kling
018-36 10 39
monica.kling@telia.com